

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग चार

वर्ष ३, अंक ६(२)] गुरुवार, एप्रिल २१, २०११/वैशाख १, शके १९३३ [पृष्ठे १२, किंमत : रुपये २०.००

असाधारण क्रमांक २९ प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम.

अनुक्रमणिका

दिनांक २१ एप्रिल, २०११ रोजी मा. राज्यपालांनी संमती दिलेला महाराष्ट्र विधानमंडळाचा पुढील अधिनियम माहितीसाठी, याद्वारे, प्रसिद्ध करण्यात येत आहे.

> ह. बा. पटेल, सचिव, महाराष्ट्र शासन, विधी व न्याय विभाग.

सन २०११ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक १४.

(मा. राज्यपालांची संमती मिळाल्यानंतर " महाराष्ट्र शासन राजपत्रात " दिनांक २१ एप्रिल २०११ रोजी प्रथम प्रसिद्ध केलेला अधिनियम.)

महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळ स्थापन करण्याकरिता अधिनियम.

ज्याअर्थी, राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नक्ते ;

आणि ज्याअर्थी, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळ २०११ स्थापन करण्यासाठी, महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे. आवश्यक व्हावे चा महा. अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली होती; आणि म्हणून त्यांनी अध्या. ११. दिनांक १० मार्च २०११ रोजी महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळ अध्यादेश, २०११ प्रख्यापित केला होता;

भाग चार-२९-१

1

आणि ज्याअर्थी, उन्त अध्यादेशाचे राज्य विधानमंडळाच्या अधिनियमात रूपांतर करणे इष्ट आहे ; त्याअर्थी, भारतीय गणराज्याच्या बासष्टाव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

प्रकरण एक

प्रारंभिक

- सक्षिप्त नाव व **१.** (१) या अधिनियमास, महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळ अधिनियम, २०११ असे ^{प्रारंभ} म्हणावे.
  - (२) तो दिनांक १० मार्च २०११ रोजी अंमलात आला असल्याचे मानण्यात येईल.
  - व्याख्या. २. (१) या अधिनियमात, संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर,--
    - (क) " मंडळ " याचा अर्थ, कलम ३ अन्वये घटीत केलेले महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळ, असा आहे ;
      - (ख) " अध्यक्ष " याचा अर्थ, महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळाचा अध्यक्ष, असा आहे ;
      - (ग) " सदस्य" याचा अर्थ, महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळाचा सदस्य, असा आहे ;
    - (घ) " नगरपालिका अधिनियम " याचा अर्थ, मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९, नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ किंवा, यथास्थिति, महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५, असा आहे;

१८८८ चा मुंबई ३. १९४९ चा मुंबई ५९. १९५० चा मध्यप्रति व ६-हाड २. १९६५ चा महा. ४०.

- (ङ) " मालमत्ता कर " याचा अर्थ संबंधित नगरपालिका अधिनियमांतर्गत निर्धारित केलेला व वसुलीयोग्य असलेला मालमत्ता कर, असा आहे.
- (२) या अधिनियमात वापरण्यात आलेले परंतु येथे व्याख्या न केलेले शब्द व शब्दप्रयोग यांना संबंधित नगरपालिका अधिनियमामध्ये त्यांना नेमून दिलेले ते ते अर्थ असतील.

प्रकरण दोन

महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळाची स्थापना.

- मंडळाची **३.** (१) या अधिनियमान्वये त्यास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करण्यासाठी व स्थापना, त्यास नेमून दिलेली कार्ये पार पाडण्यासाठी, राज्य शासन, **राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे**, महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळ म्हणून ओळखले जाणारे एक मंडळ स्थापन करील.
  - (२) मंडळ हा, अखंड परंपरा व एक सामायिक मुद्रा असलेले निगम निकाय असेल आणि त्याला जंगम व स्थावर अशी दोन्ही प्रकारची मालमत्ता संपादन करण्याचा, ती धारण करण्याचा किंवा तिचा विनियोग करण्याचा आणि संविदा करण्याचा अधिकार असेल आणि उपरोक्त नावाने त्याला किंवा त्याच्यावर दावा लावता येईल.
- मंडळाची ४. (१) मंडळ, अध्यक्ष आणि चारपेक्षा कमी नसतील इतक्या इतर सदस्यांचे मिळून बनलेले रचना असेल.

_.

- (२) अध्यक्ष हा, सर्वोच्च न्यायालयाचा किंवा उच्च न्यायालयाचा निवृत्त न्यायाधीश किंवा जो राज्य शासनाचा मुख्य सचिव किंवा अतिरिक्त मुख्य सचिव किंवा भारत सरकारचा सचिव होता असा निवृत्त अधिकारी असेल.
- (३) इतर सदस्य हे, नगरपालिका प्रशासन, किंवा मालमत्तेचे मूल्यांकन किंवा नागरी कार्य, नगरपालिका वित्त, अर्थशास्त्र, अभियांत्रिकी, विधी किंवा व्यवस्थापन यांच्याशी संबंधित समस्या हाताळणे या क्षेत्रातील पुरेसे ज्ञान व अनुभव असणाऱ्या व्यक्ती असतील.
- (१) राज्यपाल, राज्य शासनाच्या सल्ल्याने, मंडळाचा अध्यक्ष म्हणून एका व्यक्तीची व इतर अध्यक्ष व सदस्यांची नियुक्ती करतील.
- (२) मंडळाचा अध्यक्ष किंवा सदस्य म्हणून नियुक्त केलेल्या व्यक्तीस, तो, निवास व्यवस्था अध्यक्ष व पुरवणाऱ्या इमारतींच्या बांधकामाच्या व्यवसायात असणाऱ्या आणि अशा इमारतींमधील सदिनकांची सदस्य यांचे विक्री किंवा विनियोग याचा व्यवसाय करणाऱ्या निगम निकायामध्ये किंवा व्यक्तींच्या संघामध्ये किंवा भागीदारी संस्थेमध्ये त्याच्या नावाने किंवा अन्यथा कोणताही हिस्सा किंवा हितसंबंध धारण करीत असो किंवा नसो - त्यास मंडळाचा अध्यक्ष किंवा सदस्य म्हणून आपले कार्य पार पाडत असताना त्याच्या ज्या कोणत्याही आर्थिक किंवा इतर हितसंबंधांना बाधा पोचण्याचा संभव असेल असे कोणतेही आर्थिक किंवा इतर हितसंबंध ठेवता येणार नाहीत.
  - (३) मंडळाचा अध्यक्ष आणि सदस्य यांच्या नियुक्त्यां राजपत्रात अधिसूचित करण्यात येतील.
- (४) मंडळाचा अध्यक्ष व सदस्य म्हणून नियुक्त केलेल्या व्यक्ती, पदग्रहण करण्यापूर्वी, नियमांद्वारे विहित केलेल्या नमुन्यानुसार राज्यपालांसमोर शपथ आणि प्रतिज्ञा घेतील व स्वाक्षरी करतील.
- (५) मंडळाचा अध्यक्ष म्हणून किंवा सदस्य म्हणून नियुक्त केलेल्या व्यक्तीस आपल्या पदाचा राजीनामा लेखी स्वरूपात स्वतःच्या सहीनिशी राज्यपालांकडे देता येईल.
  - जर तो.—
    - (क) अमुक्त नादार झाला असेल, किंवा

अध्यक्ष व इतर सदस्य यांना पदावरून दुर

सदस्य यांची

नियुक्ती आणि

वित्तीय संबंध

- (ख) राज्य शासनाच्या मते नैतिक अधःपाताचा अंतर्भाव असलेल्या अपराधाबद्दल दोषसिद्ध झाला असेल, किंवा
- (ग) अध्यक्ष म्हणून किंवा सदस्य म्हणून कार्य करण्यास शारीरिकदृष्ट्या आणि मानिसकदृष्ट्या असमर्थ ठरला असेल, किंवा
- (घ) अध्यक्ष म्हणून किंवा सदस्य म्हणून त्याचे कर्तव्य पार पाडताना, बाधक रीतीने परिणाम करीत असतील असे वित्तीय किंवा इतर हितसंबंध संपादित करीत असेल, किंवा
- (ङ) पदाचा गैरवापर केला असेल की ज्यामुळे तिला पदावर ढेवणे जनहिताच्या दृष्टीने हानिकारक ठरेल.

तर राज्यपालांस, राज्य शासनाच्या शिफारशीवरून, आदेशाद्वारे अध्यक्ष किंवा अन्य कोणताही सदस्य यास त्याच्या पदावरून दूर करता येईल.

७. (१) अध्यक्ष व इतर सदस्य, पदग्रहण केल्याच्या दिनांकापासून पाच वर्षांच्या मुदतीकरिता अध्यक्ष व इतर सदस्य असे पद धारण करतील, परंतु ते पुनर्नियुक्तीसाठी पात्र असणार नाहीत :

परंतु, अध्यक्ष किंवा अन्य कोणताही सदस्य,-

यांचा पदावधी आणि देतन द भत्ते आणि सेदाशती.

- (क) अध्यक्षाच्या बाबतीत, पासष्ट वर्षे, आणि
- (ख) अन्य कोणत्याही सदस्यांच्या बाबतीत, बासष्ट वर्षे.

पूर्ण झाल्यानंतर असे पद धारण करणार नाही.

- (२) अध्यक्ष व सदस्य यांना देय असलेले वेतन व भत्ते आणि सेवेच्या इतर अटी व शर्ती, या नियमांद्वारे विहित केल्याप्रमाणे असतील.
- (३) अध्यक्ष व सदस्य यांना देय असलेले वेतन व भत्ते आणि सेवेच्या इतर अटी व शर्ती, यामध्ये नियुक्तीनंतर त्यांना हानिकारक होईल असा बदल करण्यात येणार नाही.
- (४) कोणत्याही कारणास्तव अध्यक्षाचे पद रिक्त झाल्यास, राज्यपालांस नियमित तत्त्वावर पद भरेपर्यंत, अध्यक्ष पदाचा अतिरिक्त भार धारण करण्यासाठी कोणत्याही सदस्याची नियुक्ती करता येईल.

मंडळाचे ८. (१) मंडळाचे मुख्यालय, मुंबई येथे असेल आणि मंडळाची बैठक सामान्यपणे मुंबई येथे मुख्यालय आणि कामकाज् ठिकाणी त्याच्या बैठका घेण्यात येतील.

- (२) मंडळ, नियमांद्वारे विहित केल्याप्रमाणे, त्याच्या बैठकीच्या कामकाजाच्या संबंधात (गणपूर्ती यांसह), कामकाजाच्या अशा नियमांचे अनुसरण करील.
- (३) अध्यक्ष, मंडळाच्या बैठकींचे अध्यक्षपद भूषविल आणि अध्यक्ष, कोणत्याही कारणास्तव, मंडळाच्या बैठकीला उपस्थित राहू शकला नाही तर, बैठकीला उपस्थित असलेल्या सदस्यांनी त्यांच्यामधून निवडलेला मंडळाचा अन्य कोणताही सदस्य बैठकीचे अध्यक्षपद भूषवील.
- (४) मंडळाच्या कोणत्याही बैठकीपुढे आलेल्या सर्व प्रश्नांवर उपस्थित सदस्यांच्या बहुमताने आणि मतदानाद्वारे निर्णय घेण्यात येईल आणि समसमान मते पडल्यास, अध्यक्ष किंवा त्याच्या अनुपस्थितीत अध्यक्षपद भूषविणारी व्यक्ती दुसरे व निर्णायक मत देईल.
- (५) अध्यक्ष हा समान दर्जा धारण करणाऱ्यांपैकी प्रथम असेल आणि त्यास मंडळाच्या कामकाजामध्ये आणि प्रशासकीय बार्बीमध्ये सर्वसाधारण अधीक्षण करण्याचे आणि निदेश देण्याचे अधिकार असतील - आणि मंडळाने नेमून दिलेले मंडळाचे असे इतर अधिकार आणि कार्ये तो पार पाडील.

रिक्त पद इत्यादीमुळे मंडळाची कार्यपद्धती बेकायदेशीर न ठरणे.

- ९. मंडळाची कोणतीही कृती किंवा कार्यपद्धती केवळ पुढील कारणास्तव अवैध ठरणार नाही :--
  - (क) मंडळाच्या रचनेतील कोणतेही रिक्त पद किंवा कोणताही दोष ; किंवा
- (ख) मंडळाचा अध्यक्ष किंवा सदस्य म्हणून कार्यरत असणाऱ्या व्यक्तीच्या नियुक्तोतील कोणताही दोष; किंवा
- (ग) प्रकरणाच्या गुणवत्तेला बाधा न पोहोचवणाऱ्या मंडळाच्या कार्यपद्धतीमधील कोणतीही अनियमितता.

मंडळाचे **१०.** (१) मंडळास, राज्य शासन मान्यता देईल अशी अधिकाऱ्यांची व कर्मचाऱ्यांची पदे निर्माण अधिकारी व करता येतील आणि अशी पदे भरता येतील. कर्मचारी.

(२) पोट-कलम (१) व पोट-कलम (५)अन्वये नियुक्त केलेल्या अधिकाऱ्यांचे व कर्मचाऱ्यांचे वेतन व भत्ते यांसह सेवेच्या अटी व शर्ती या, राज्य शासनाअंतर्गत येणाऱ्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांच्या दर्जाशी व वेतनश्रेणीशी समतुल्य असणाऱ्या अधिकारी व कर्मचारी यांना लागू असल्याप्रमाणे असतील.

- (३) मंडळास,राज्य शासन उपलब्ध करून देईल, असा राज्य शासनाचा कर्मचारीवर्ग घेता येईल आणि त्यास कामावर लावता येईल.
- (४) पोट-कलम (३) अन्वये घेण्यात आलेल्या व सेवेत ठेवलेल्या सर्व शासकीय कर्मचाऱ्यांचा, राज्य शासनाच्या सेवेतील त्यांच्या पदावर धारणाधिकार राहील, आणि मंडळातील त्यांचा सेवावधी हा, राज्य शासनाच्या सेवेत ते प्रत्यावर्तित झाल्यानंतर, त्यांची पदोन्नती, वेतनवाढ व निवृत्तिवेतन यासाठी व त्यांच्या सेवेशी निगडीत अन्य बार्बीसंबंधात मोजण्यात येईल.
- (५) मंडळाला एक सचिव असेल आणि त्याची नियुक्ती ही, अध्यक्षाच्या नियंत्रणाखाली, व मंडळ विनियमांद्वारे विनिर्दिष्ट करील अशा अधिकारांचा वापर करण्याकरिता आणि अशी कर्तव्ये पार पाडण्याकरिता, राज्य शासनाकडून करण्यात येईल.
- (६) मंडळ आदेशाद्वारे निश्चित करील अशा अटी व शर्तीवर त्यांची कार्ये पार पाडीत असताना, मंडळास सहाय्य करण्यासाठी सल्लागार किंवा तज्ञांची समिती मंडळास नेमता येईल.
- ११. (१) अध्यक्ष, सदस्य, सचिव व मंडळाच्या सेवेतील अधिकारी व कर्मचारी यांचे वेतन व आकस्मिक भत्ते तसेच आकस्मिक खर्च यापोटी होणारा खर्च हा, या अधिनियमाच्या कलम १६ खाली घटित व भत्ते यापोटी करण्यात आलेल्या नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळ निधीतून भागविण्यात येईल.
- (२) सामान्य स्वरूपाचे वित्तीय व्यवहार करण्यासाठी होणारा आकस्मिक खर्च उपरोक्त निधीतून भागविण्यात येईल.

प्रकरण तीन

मंडळाची कार्ये.

- १२. या अधिनियमामध्ये किंवा त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्यामध्ये मंडळाची कार्ये. काहीही अंतर्भूत असले तरी, मंडळ पूढील कार्ये पार पाडील :—
  - (क) विविध प्रवर्गांच्या मालमत्तांवर मालमत्ता कर बसविण्यासाठी महानगरपालिकेचा आयुक्त किंवा यथास्थिति, नगर परिषदेचा मुख्य अधिकारी यांनी केलेल्या निर्धारणांची लेखापरीक्षा करणे आणि आवश्यक वाटल्यास निर्धारणात सुधारणा करणे आणि असद्भावनेने किंवा स्वेच्छेने चुकीचे मूल्यांकन केल्याचे आढळून आल्यास, संबंधित व्यक्तीविरुद्ध कार्यवाही करण्याची शिफारस करणे.
  - (ख) महानगरपालिकेचे आयुक्त किंवा यथास्थिति, नगर परिषदेचा मुख्य अधिकारी आणि कोणताही मालमत्ता करदाता यांनी संयुक्तपणे प्रतिवेदन केल्यास, मालमत्ता करदाता आणि महानगरपालिका आयुक्त किंवा यथास्थिति, नगरपरिषदेचा मुख्य अधिकारी यांच्यामधील विवाद प्रकरणी त्यांना सल्ला देणे किंवा कोणत्याही न्यायालयात प्रलंबित असलेला किंवा नसलेला विवाद सलोख्याने सोडवावा, अशी दोन्ही पक्षांची इच्छा असेल तर, त्यांच्यातील समझोत्याच्या अटी निश्चित करणे. तसेच त्यासाठी मंडळास, राज्य शासनाच्या मान्यतेने, मंडळ ठरवील अशी फी आकारता येईल.
    - (ग) जेव्हा जेव्हा शासन तसे करणे आवश्यक ठरवील तेव्हा,—

(एक) मालमत्ता कर पद्धतीचे पुनर्विलोकन करणे आणि मालमत्तांचे मूल्यांकन व मालमत्ता कराचे निर्धारण करण्यासाठी योग्य निकष सुचविणे ;

भाग चार—२९-२

- (दोन) मूल्यांकन किंवा निर्धारण प्रक्रियेचा दर्जा राखणे व त्यात पारदर्शकता आणणे यांसाठी आणि मालमत्तांची निःपक्षपातीपणे तुलना करण्यासाठी तसेच त्यांच्या पडताळणीची तपासणी करण्यासाठी मूल्यांकन उघड करणे सुकर व्हावे यासाठी पारदर्शी कार्यपद्धतीची रुपरेषा तयार करणे आणि तिची रचना करणे ;
- (तीन) मालमत्ता कराच्या निर्धारणामध्ये नियतकालिक सुधारणा करण्यासाठीच्या विशिष्ट प्रक्रियेची शिफारस करणे ;
- (घ) राज्य शासन, मंडळाचा अनुभव विचारात घेऊन, वेळोवेळी आवश्यक करील तेव्हा मालमत्तांचे मूल्यांकन करणे किंवा मालमत्ता कराचे निर्धारण करणे अशा अन्य बाबींवर सल्ला देणे :
- (ङ) जमीन व इमारतींचे मूल्यांकन करण्यातील तज्ञता विकसित करण्याबरोबर मूल्यांकन किंवा मालमत्ता कर निर्धारण क्षेत्रातील अशी अन्य कार्ये पार पाडणे;
- (च) या अधिनियमाची प्रयोजने पार पाडण्यासाठी, राज्य शासन, निदेश देईल किंवा मंडळास आवश्यक वाटेल असे महानगरपालिका व नगरपरिषदा यांचे अधिकारी व कर्मचारी यांना स्वतः किंवा कोणत्याही संस्थेमार्फत प्रशिक्षण देणे ;
  - (छ) राज्यातील मालमत्ता कराशी संबंधित माहिती गोळा करणे व तिची नोंद ठेवणे;
- (ज) राज्य शासनाने मंडळाकडे पाठविलेल्या अन्य कोणत्याही संबंधित बार्बीवर, राज्य शासनास सहाय्य करणे व सल्ला देणे.

१३. मंडळास किंवा मंडळाने प्राधिकृत केलेल्या त्याच्या कोणत्याही अधिकाऱ्यांना, नियमाद्वारे दस्तऐवज विहित करण्यात येतील अशा शर्तीच्या अधीनतेने, कोणत्याही जिमनीचा किंवा इमारतीचा मालक किंवा र्याची भोगवटादार यांना, मंडळ किंवा असा अधिकारी निश्चित करील अशा कालावधीच्या आत, मंडळासमोर तपासणी किंवा अशा अधिकाऱ्यांसमोर कोणताही लेखा, नोंदवह्या किंवा दस्तऐवज सादर करणे किंवा महानगरपालिका करणे. आयुक्त किंवा यथास्थिति, नगरपरिषदेचा मुख्य अधिकारी, यांनी मालमत्तेच्या निर्धारणाची लेखापरीक्षा करण्याच्या प्रयोजनार्थ आवश्यक वाटेल अशी त्याच्याशी संबंधित कोणतीही माहिती देणे आवश्यक करता येईल.

जमीन किंवा इमारतीमध्ये

- ९४. (१) मंडळाच्या कोणत्याही अधिकाऱ्यास, जेव्हा त्याला तसे करणे लेखी प्राधिकृत करण्यात येईल तेव्हा, कोणत्याही जिमनीचा किंवा इमारतीचा मालक किंवा भोगवटादार यांना अगोदर नोटीस करण्याचा देऊन, महानगरपालिकेच्या आयुक्ताने किंवा, यथास्थिति, नगरपरिषदेच्या मुख्य अधिकाऱ्याने केलेल्या अधिकार. मालमत्तेच्या निर्धारणाची लेखापरीक्षा करण्यासाठी अशा जमिनीवर किंवा इमारतीत वाजवी वेळेत प्रवेश करता येईल आणि तिची तपासणी किंवा सर्वेक्षण करता येईल किंवा त्याची मोजमापे घेता येतील ।
  - (२) प्राधिकृत करण्यात आलेल्या अधिकाऱ्याने पोट-कलम (१) अन्वये कोणत्याही जिमनीचा किंवा इमारतीचा मालक किंवा भोगवटादार यांना लेखी नोटीस दिल्यानंतर, महानगरपालिकेच्या आयुक्ताने किंवा, यथास्थिति, नगरपरिषदेच्या, मुख्य अधिकाऱ्याने, मालमत्तेच्या केलेल्या निर्धारणाची लेखापरीक्षा करण्यासाठी, जर त्याला अशा जिमनीवर किंवा इमारतीत प्रवेश करायचा असेल तर, अशा जिमनीचा क्रिंवा इमारतीचा मालक किंवा भोगवटादार यांच्याकडून त्यांच्यावर यथोचितरीत्या अशी नोटीस बजावण्यात आल्यानंतर अशा जमिनीवर किंवा इमारतीत प्रवेश करण्यासाठी व तिची

तपासणी किंवा सर्वेक्षण करण्यासाठी किंवा यथास्थिति, तिची मोजमापे घेण्यासाठी, अशा अधिकाऱ्याला वाजवीरोत्या अपेक्षित असतील अशा सर्व सुविधा, देण्यात येतील.

प्रकरण चार

वित्त, लेखे व लेखापरीक्षा.

१५. (१) राज्य शासन, कायद्याद्वारे राज्य विधानमंडळाने या बाबतीत यथोचित विनियोजन मंडळाला केल्यानंतर, त्यांची कार्ये व कर्तव्याच्या प्रयोजनांकरिता राज्य शासनास योग्य वाटतील असे अनदान व अनुदान व अग्रिम मंडळाला देईल आणि राज्य शासनाला योग्य वाटतील अशा अटी आणि शर्तीवर अशी सर्व अनुदाने आणि अग्रिमे देण्यात येतील.

- (२) मंडळाला अनुदान देण्याच्या प्रयोजनार्थं मालमत्तेच्या पट्टीयोग्य मुल्याच्या किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्याच्या राजपत्रात अधिसूचित करण्यात येईल, अशा टक्क्याने उपकर बसविणे, व असा उपकर महानगरपालिका व नगरपरिषदा यांनी गोळा करून राज्य शासनाकडे भरणा करणे. विधिसंमत असेल. राज्य शासन प्रत्येक वर्षो, नियमांद्वारे विहित करील अशा पद्धतीने या कलमाअन्वये गोळा करण्यात आलेल्या उपकराच्या रकमेएवढे अदमासे सहाय्यक अनुदान मंडळाला प्रदान करील.
- १६. (१) " नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळ निधी" या नावाने एक निधी स्थापन करण्यात मंडळाचा निधी येईल आणि त्यामध्ये.---
  - (क) हा अधिनियम किंवा त्याखाली तयार केलंल्या नियमान्वये बसविलेले आणि प्राप्त झालेले कोणतेही शासकीय अनुदान व अग्रिम, फी व आकार, जर कोणतेही असल्यास, आणि ;
  - (ख) राज्य शासनाद्वारे ठरविल्याप्रमाणे अशा इतर साधनांमार्फत मंडळास प्राप्त झालेल्या सर्व रकमा.

जमा करण्यात येतील.

- (२) मंडळास प्राप्त झालेल्या सर्व रकमा एक किंवा अनेक राष्ट्रीय बँकांमध्ये जमा करण्यात येतील.
- (३) पुढील गोष्टींची पूर्तता करण्यासाठी निधी वापरण्यात येईल :--
  - (क) मंडळाचे अध्यक्ष व सदस्य, अधिकारी व इतर कर्मचारी यांचे वेतन, भत्ते व इतर पारिश्रमिक ;
- (ख) त्यांची कार्ये पार पाडण्याच्या संबंधातील आणि या अधिनियमाच्या प्रयोजनांसाठी लागणारे मंडळाचे इतर खर्च.
- १७. नियमांद्वारे विहित करण्यात येईल, अशा रीतीने व अशा वेळी. मंडळाच्या अंदाजित जमा मंडळाचा रकमा व खर्च दर्शविणारा, पुढील वित्तीय वर्षाचा अर्थसंकल्प मंडळ तयार करील आणि असा ^{अर्थसंकल्प} अर्थसंकल्प राज्य शासनाकडे पाठवील.
- **१८.** (१) मंडळ, योग्य लेखे व अन्य संबंधित अभिलेख ठेवील आणि भारताचे नियंत्रक व गंडळाचे लेखे व महालेखापरीक्षक यांच्याशी विचारविनिमय करून राज्य शासन निश्चित करील अशा नम्न्यात लेख्यांचे वार्षिक विवरणपत्र तयार करील.
- (२) भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक निश्चित करतील अशा कालांतराने मंडळाच्या लेख्यांची त्यांच्याकडून लेखापरीक्षा करण्यात येईल आणि अशा लेखापरीक्षेच्या संबंधातील कोणताही खर्च मंडळाकडून भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांना प्रदेय असेल.

- (३) भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक आणि या अधिनियमान्वये, मंडळाच्या लेख्यांच्या लेखापरीक्षेसंबंधात, त्यांनी नियुक्त केलेली कोणतीही व्यक्ती, यांना, भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक म्हणून त्यांना शासकीय लेख्यांची लेखापरीक्षा करण्यासंबंधात सर्वसाधारणपणे जे हक्क व विशेषाधिकार असतील तेच हक्क व विशेषाधिकार असतील आणि, विशेषेकरून, पुस्तके, लेखे, संबंधित पावत्या आणि इतर दस्तऐवज व कागदपत्रे यांची मागणी करण्याचा व मंडळाच्या कोणत्याही कार्यालयाची तपासणी करण्याचा हक्क असेल.
- (४) मंडळ, भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक किंवा या बाबतीत त्यांनी नियुक्त केलेली अन्य कोणतीही व्यक्ती, यांनी प्रमाणित केलेले मंडळाचे लेखे व त्यावरील लेखापरीक्षा अहवाल एकत्रितपणे दरवर्षी राज्य शासनाकडे पाठवील आणि राज्य शासन, लेखापरीक्षा अहवाल मिळाल्यानंतर, लवकरात लवकर तो, राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहासमोर ठेवण्याची व्यवस्था करील.

मंडळाने अधिकार व कार्ये सोपविणे.

4

- १९. (१) मंडळास त्याचे कोणतेही अधिकार आणि कार्ये, वित्तीय अधिकार यांसह, मंडळाच्या अध्यक्षाकडे सोपविता येतील.
- (२) मंडळास, या बाबतीत, स्वीकृत केलेल्या ठरावाद्वारे मंडळाच्या अन्य कोणत्याही अधिकाऱ्यांना त्याचे कोणतेही अधिकार किंवा कार्ये सोपविता येतील.

अध्यक्ष, सदस्य, आणि कर्मचारी लोकसेवक

मंडळाचा अध्यक्ष आणि प्रत्येक सदस्य किंवा मंडळाचा प्रत्येक अधिकारी किंवा कर्मचारी, अधिकारी या अधिनियमाच्या तरतुर्दीन्वये कार्य करीत असताना किंवा कार्य करण्याचे अभिप्रेत असताना, भारतीय दंड संहितेच्या कलम २१ च्या, फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ च्या कलम १९७ च्या आणि असणे. भ्रष्टाचार प्रतिबंध अधिनियम, १९८८ च्या कलम २ च्या खंड (ग) च्या अर्थांतर्गत, लोकसेवक असल्याचे मानण्यात येईल.

मंडळाच्या निर्णयाच्याः विरोधात अपील.

- (१) मंडळाच्या कोणत्याही निर्णयाने किंवा आदेशाने व्यथित झालेल्या कोणत्याही व्यक्तीस उच्च न्यायालयाकडे अपील दाखल करता येईल.
- (२) उपरोक्तप्रमाणे असेल ते खेरीजकरून, मंडळाच्या कोणत्याही निर्णयाविरुद्ध किंवा आदेशाविरुद्ध कोणत्याही न्यायालयात अपील किंवा पुनरीक्षण दाखल करता येणार नाही.
- (३) उक्त निर्णयाने किंवा आदेशाने व्यथित झालेल्या व्यक्तीस, मंडळाचा निर्णय किंवा आदेश कळविण्यात आल्याच्या दिनांकापासून साठ दिवसांच्या आत प्रत्येक अपील या कलमान्वये दाखल करता येईल :

परंतु, व्यथित व्यक्तीस, साठ दिवसांच्या उक्त कालावधीत अपील दाखल न करण्याकरिता पुरेसे कारण होते अशी उच्च न्यायालयाची खात्री पटल्यास त्यास साठ दिवसांच्या उक्त कालावधीच्या समाप्तीनंतर अपील स्वीकारता येईल.

प्रकरण पाच

नियम आणि विनियम करण्याचा अधिकार.

- (१) राज्य शासनास, अधिसूचनेद्वारे, या अधिनियमाची प्रयोजने पार पाडण्यासाठी नियम नियम. २२. करता येतील.
  - (२) या अधिनियमान्वये करण्यात आलेला प्रत्येक नियम, तो करण्यात आल्यानंतर शक्य असेल तितक्या लवकर, राज्य विधानमंडळाचे अधिवेशन चालू असताना, एकाच अधिवेशनात किंवा लागोपाठच्या दोन किंवा अधिक अधिवेशनामध्ये मिळून, एकूण ३० दिवसांची होईल इतक्या मुदतीकरिता, राज्य

विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहापुढे ठेवण्यात येईल आणि ज्या अधिवेशनात तो अशा रीतीने ठेवण्यात आला असेल, ते अधिवेशन किंवा त्याच्या लगतनंतरचे अधिवेशन समाप्त होण्यापूर्वी, त्या नियमात कोणताही फेरबदल करण्यास दोन्ही सभागृहे सहमत होतील किंवा तो नियम करण्यात येऊ नये म्हणून दोन्ही सभागृहे सहमत होतील आणि असा निर्णय राजपत्रात अधिस्चित करतील तर, अशी अधिस्चना प्रसिद्ध केल्याच्या दिनांकापासून यथास्थिति. अशा फेरबदल केलेल्या स्वरूपातच नियम अंमलात येईल किंवा तो अंमलात येणार नाही, तथापि, असे कोणतेही फेरबदल किंवा विलोपन यामुळे उक्त नियमांन्वये पूर्वी केलेल्या कोणत्याही गोर्घ्टीच्या विधीग्राह्यतेस बाधा येणार नाही.

- (१) मंडळास,राज्य शासनाच्या पूर्व मान्यतेने, या अधिनियमाची प्रयोजने पार पाडण्यासाठी विनियम, या अधिनियमाच्या किंवा त्याखाली केलेल्या नियमांच्या तरतुर्दीशी सुसंगत असे विनियम करता येतील.
- (२) राज्य शासनास, अशी मान्यता देताना, त्यास योग्य वाटतील, असे फेरफार आणि फेरबदल करता येतील :

परंतु असे की, फेरफार किंवा फेरबदल करण्यापूर्वी, राज्य शासन, राज्य शासनाने विनिर्दिष्ट केलेल्या, दोन महिन्यांपेक्षा अधिक नसेल, अशा कालावधीत त्यावर त्याचे मत स्पष्ट करण्याची संधी मंडळाला देईल.

(३) राज्य शासनाने मान्यता दिलेले सर्व विनियम राजपत्रात प्रसिद्ध करण्यात येतील.

प्रकरण सहा

संकोर्ण

२४. मंडळ, या अधिनियमान्वये, अधिकारांचा वापर करताना आणि कार्ये पार पाडताना पारदर्शकतेची सुनिश्चिती करील.

पारदर्शकता.

२५. मंडळासमोरील सर्व कामकाज, भारतीय दंड संहितेच्या कलम १९३ च्या आणि कलम २२८ मंडळासमोरील चा ४५. च्या अर्थातर्गत न्यायिक कार्यवाही असल्याचे मानण्यात येईल आणि मंडळ हे फौजदारी प्रक्रिया चा २. संहिता,१९७३ याच्या कलम ३४५ व कलम ३४६ याच्या प्रयोजनाकरिता दिवाणी न्यायालय असल्याचे असणे. मानण्यात येईल.

२६. या अधिनियमान्वये किंवा त्याखाली केलेल्या नियमांन्वये आणि विनियमांअन्वये सद्भावनेने सद्भावनेने केलेल्या किंवा करण्याचे अभिप्रेत असलेल्या कोणत्याही गोष्टीकरिता राज्य शासन किंवा मंडळ किंवा राज्य शासनाचा कोणताही अधिकारी किंवा मंडळाचा कोणताही सदस्य, अधिकारी किंवा इतर कर्मचारी यांच्याविरुद्ध कोणताही दावा. खटला किंवा इतर कायदेशीर कार्यवाही दाखल करता येणार नाही.

केलेल्या कृतीस

२७. (१) राज्य शासनास, राजपन्नातील अधिसूचनेद्वारे आणि त्यात विनिर्दिष्ट केलेल्या मंडळ कारणांकरिता, अधिसूचनेमध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या सहा महिन्यांपेक्षा अधिक नसेल अशा कालावधीकरिता मंडळ निष्प्रभावित करता येईल आणि कलम ४ च्या पोट-कलम (३) मध्ये निर्धारित केलेली कोणतीही शासनाचा अर्हता धारण करणाऱ्या व्यक्तींची मंडळाची कार्ये आणि कर्तव्ये पार पाडण्यासाठी प्रशासक म्हणन अधिकार. नियुक्ती करता येईल :

परंत, अशी कोणतीही अधिसूचना काढण्यापूर्वी, राज्य शासन, प्रस्तावित निष्प्रभावन करण्याच्या विरोधात प्रतिवेदन करण्यासाठी मंडळाला वाजवी संधी देईल आणि मंडळाच्या. प्रतिवेदनावर कोणतेही असल्यास, विचार करील.

- (२) पोट- कलम (१) अन्वये अधिसूचना प्रसिद्ध झाल्यावर मंडळ निष्प्रभावित ठरल्यावर,—
  - (क) अध्यक्ष व इतर सदस्य, निष्प्रभावनाच्या दिनांकापासून त्यांची सदर पदे रिक्त करतील ;
- (ख) या अधिनियमाच्या तरतुर्दीद्वारे किंवा तरतुरीन्वये मंडळाच्या वतीने सर्व अधिकार, करावयाची कार्ये किंवा पार पाडावयाची कर्तव्ये ही पोट-कलम (३) अन्वये मंडळ पुनर्घटित करण्यात येईपर्यंत अशा प्रशासकाकडून वापरण्यात येतील व पार पाडण्यात येतील ;
- (ग) मंडळाच्या मालकीच्या व त्याच्या नियंत्रणात असणा-या सर्व मालमत्ता, पोट-कलम (३) अन्वये मंडळ पुनर्घटित होईपर्यंत, राज्य शासनाकडे, निहित असतील.
- (३) पोट- कलम (१) अन्वये काढण्यात आलेल्या अधिसूचनेमध्ये विनिर्दिष्ट केलेला निष्प्रभावनाचा अवधी समाप्त झाल्यावर किंवा समाप्त होण्यापूर्वी, राज्य शासनास, अध्यक्ष व इतर सदस्यांची नव्याने नियुक्ती करून मंडळ पुनर्घटित करता येईल आणि अशाबाबतीत एखाद्या व्यक्तीने पोट- कलम (२) च्या खंड (क) अन्वये आपले पद रिक्त केले तर ती पुनर्नियुक्तीस अपात्र समजण्यात येणार नाही.
- (४) राज्य शासन पोट- कलम (१) अन्वये काढण्यात आलेल्या अधिसूचनेची प्रत या कलमान्वये केलेली कोणतीही कारवाई व अशा कारवाईस कारण ठरलेली परिस्थिती याबाबतचा संपूर्ण अहवाल, राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहापुढे शक्य तितक्या लवकर ठेवील.
- (१) मंडळास, त्याची कार्ये पार पाडताना जनहिताच्या धोरणासंबंधांत, राज्य शासन लेखी शासनाकडून निदेशन देऊन मार्गदर्शन करील. निदेशन
  - (२) असा कोणताही निदेश जनहिताचा अंतर्भाव असणाऱ्या एखाद्या धोरणविषयक बाबीशी संबंधीत आहे किंवा कसे असा कोणताही प्रश्न उपस्थित झाल्यास, त्यावरील राज्य शासनाचा निर्णय अंतिम असेल.
- २९. (१) या अधिनियमाद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या नगरपालिका अधिनियम किंवा त्यात अंतर्भूत असलेल्या नियमांच्या किंवा त्याखाली केलेल्या नियमांच्या तरतुदी अंमलात आणताना कोणतीही अडचण उद्भवल्यास, राज्य शासनास, अडचण दूर करण्याच्या प्रयोजनासाठी या अधिनियमाद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या नगरपालिका अधिनियमाच्या तरतुरीशी विसंगत नसणारी अशी कोणतीही गोष्ट, प्रसंग उद्भवेल त्यानुसार, आदेशाद्वारे, करता येईल :

परंतु, या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या दिनांकापासून दोन वर्षांचा कालावधी समाप्त झाल्यानंतर असा कोणताही आदेश, काढण्यात येणार नाही.

(२) पोट-कलम (१) खाली काढण्यात आलेला असा प्रत्येक आदेश तो काढण्यात आल्यानंतर शक्य तितक्या लवकर राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहासमोर मांडण्यात येईल.

विवक्षित ३०. या अधिनियमासोबत जोडलेल्या अनुसूचीमध्ये विनिर्दिष्ट केलेले अधिनियम त्यात विनिर्दिष्ट केलेल्या रीतीने व त्या मर्यादेपर्यंत सुधारीत करण्यात येतील. सुधारणा.

३१. (१) महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळ अध्यादेश, २०११ हा, याद्वारे, निरसित २०११ चा करण्यात येत आहे.

महा अध्या

99.

(२) असे निरसन झाले असले तरी, उक्त अध्यादेशान्वये करण्यात आलेली कोणतीही कृती किंवा कार्यवाही (काढण्यात आलेली कोणतीही अधिसूचना किंवा आदेश यांसह) या अधिनियमाच्या संबंधित तरतुदींन्वये करण्यात आलेली कोणतीही कृती, कार्यवाही किंवा, यथास्थिति, काढण्यात आलेली कोणतीही अधिसूचना वा आदेश असल्याने मानण्यात येईल.

अधिनियमांची सन २०११ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक ११ याचे निरसन व

व्यावृत्ती.

अनुसूची

(कलम ३० पहा) मुंबई महानगरपालिका अधिनियमातील सुधारणा.

१८८८ चा ्रेमुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम २१९ नंतर पुढील कलम समाविष्ट सन १८८८चा मुंबई ३. करण्यात येईल :-

मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ यामध्ये कलम २१९अ समाविष्ट करणे.

मंडळाने केलेल्या

मूल्यांकनास किंवा

पुनरीक्षणास

अधीन राहून

मुल्यनिर्धारण

करणे.

२०११ चा महां. १४.

" २१९अ. (१) कुलमे २१७, २१८, २१८अ, २१८ब, २१८ बअ, २१८क, २१८इ, २१८ई नगरपालिका आणि २१९ मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, प्रत्येक पट्टीयोग्य मूल्य किंवा, यथास्थिति, मालमत्ता कर भांडवली मूल्य, महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळ अधिनियम, २०११ याच्या कलम ३ अन्वये स्थापन केलेल्या महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळाने (यात यापुढे ज्याचा निर्देश " नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळ " असा करण्यात आला आहे) केलेल्या मूल्यांकनाच्या किंवा पुनरीक्षणाच्या अधीन असेल.

(२) या अधिनियमात काहीही अंतर्भूत असले तरी, पट्टीयोग्य मूल्य किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्य यांची निश्चिती किंवा या अधिनियमान्वये निश्चित केलेला किंवा आकारलेला कर या विरूद्ध करावयाचे अपील, ज्यावेळी अशा पट्टीयोग्य मुल्याची किंवा भांडवली मुल्याची किंवा या अधिनियमान्वये निश्चित केलेल्या अथवा आकारलेल्या कराची विषयवस्तू ही नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळाच्या विचाराधीन असेल, त्यावेळी लघुवाद न्यायालयाच्या मुख्य न्यायमूर्तीकडे करता येणार नाही ; आणि जर असे कोणतेही अपील कलम २१८क अन्वये यापूर्वीच दाखल करण्यात आले असेल अथवा संदर्भाधीन असेल तर ते मंडळाने कार्यवाही सुरू केल्यानंतर नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळाकडे हस्तांतरित केल्याचे मानण्यात येईल आणि त्यानुसार त्यावर कार्यवाही करण्यात येईल.".

मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ यामधील सुधारणा.

मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ याच्या कलम ४१३ नंतर पुढील सन १९४९चा १९४९ चा कलम समाविष्ट करण्यात येईल :--मुंबई ५९.

मुंबई अधिनियम क्रमांक ५९ यामध्ये कलम ४१३क समाविष्ट करणे. मुल्यांकनास किंवा पुनरोक्षणास अधीन राह्न

" ४१६क. (१) कलमे ४०६, ४०७, ४०८, ४०९, ४१०, ४११, ४१२ आणि ४१३ नगरपालिका मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, प्रत्येक पट्टीयोग्य मूल्य किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्य, मालमत्ता कर महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळ अधिनियम, २०११ याच्या कलम् ३ अन्वये स्थापन मंडळाने केलेल्या केलेल्या महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळाने (यात यापुढे ज्याचा निर्देश '' नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळ " असा करण्यात आला आहे) केलेल्या मूल्यांकनाच्या किंवा पुनरीक्षणाच्या अधीन असेल.

(२) या अधिनियमात काहीही अंतर्भूत असले तेरी, पट्टीयोग्य मूल्य किंवा, यथास्थिति, मूल्यिनर्धारण भांडवली मूल्य यांची निश्चिती किंवा या अधिनियमान्वये निश्चित केलेला किंवा आकारलेला करणे कर या विरुद्ध करावयाचे अपील, ज्यावेळी अशा पट्टीयोग्य मूल्याची किंवा भांडवली मूल्याची किंवा या अधिनियमान्त्रये निश्चित केलेल्या अथवा आकारलेल्या कराची विषयवस्तू ही नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळाच्या विचाराधीन असेल, त्यावेळी जिल्हा न्यायाधीशाकडे करता येणार नाही ; आणि जर असे कोणतेही अपील कलम् ४१० अन्वये यापूर्वीच दाखल करण्यात आले असेल अथवा संदर्भाधीन असेल तर ते मंडळाने कार्यवाही सुरू केल्यानंतर नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळाकडे हस्तांतरित केल्याचे मानण्यात येईल आणि त्यानुसार त्यावर कार्यवाही करण्यात येईल.".

२०११ चा महा. १४.

नागपुर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ यामधील सुधारणा.

सन १९५० चा वन्हाड अधिनियम क्रमांक २ यामध्ये कलम १३४क समादिष्ट करगे.

३. नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ याच्या कलम १३४ नंतर पृढील कलम १९५०चा ^{मध्यप्रात व} समाविष्ट करण्यात येईल :—

मध्यप्रांत व वऱ्हाड २.

नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळाने केलेल्या मुल्यांकनास किंदा पुनरीक्षणास अधीन राहून मुल्यनिर्धारण

(१) कलमे १२४, १२६, १२७, १२८, १२९, १३०, १३१ आणि १६९ मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, प्रत्येक पट्टीयोग्य मूल्य किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्य, महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळ अधिनियम, २०११ याच्या कलम ३ अन्वये स्थापन केलेल्या २०११चा महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळाने (यात यापुढे ज्याचा निर्देश "नगरपालिका महा १४. मालमत्ता कर मंडळ " असा करण्यात आला आहे) केलेल्या मूल्यांकनाच्या किंवा पुनरीक्षणाच्या अधीन असेल.

(२) या अधिनियमात काहीही अंतर्भूत असले तरी, पट्टीयोग्य मूल्य किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्य यांची निश्चिती किंवा या अधिनियमान्वये निश्चित केलेला किंवा आकारलेला कर या विरुद्ध करावयाचे अपील, ज्यावेळी अशा पट्टीयोग्य मूल्याची किंवा भांडवली मूल्याची किंवा या अधिनियमान्वये निश्चित केलेल्या अथवा आकारलेल्या कराची विषयवस्त ही नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळाच्या विचाराधीन असेल, त्यावेळी जिल्हा न्यायालय, नागप्रकडे करता येणार नाही ; आणि जर असे कोणतेही अपील यापूर्वीच दाखल करण्यात आले असेल अथवा संदर्भाधीन असेल तर ते मंडळाने कार्यवाही सुरू केल्यानंतर नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळाकडे हस्तांतरित केल्याचे मानण्यात येईल आणि त्यानुसार त्यावर कार्यवाही करण्यात येईल.".

महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यामधील

महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ याच्या १९६५ च सन १९६५ चा महाराष्ट्र कलम १७२ नंतर पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :--

अधिनियम क्रमांक ४० यामध्ये कलम १७२क समाविष्ट करणे. नगरपालिका मालमत्ता कर

(१) कलमे ११३, ११४, ११५, ११७, ११९, १२०, १२२, १२३, १२४, १६९ १७०, १७१ आणि १७२ मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, प्रत्येक पट्टीयोग्य मूल्य किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्य, महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळ अधिनियम, २०११ याच्या २०११ चा कलम ३ अन्वये स्थापन केलेल्या महाराष्ट्र नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळाने (यात यापुढे नहा १४. ज्याचा निर्देश " नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळ " असा करण्यात आला आहे) केलेल्या मूल्यांकनाच्या किंवा पुनरीक्षणाच्या अधीन असेल.

मंडळ ने केलेल्या मूल्यांकनास किंदा पुनरीक्षणास अधीन राहून मूल्यनिर्धारण करणे.

(२) या अधिनियमात काहीही अंतर्भृत असले तरी, पट्टीयोग्य मूल्य किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्य यांची निश्चिती किंवा या अधिनियमान्वये निश्चित केलेला किंवा आकारलेला कर या विरुद्ध करावयाचे अपील, ज्यावेळी अशा पट्टीयोग्य मूल्याची किंवा भांडवली मूल्याची किंवा या अधिनियमान्वये निश्चित केलेल्या अथवा आकारलेल्या कराची विषयवस्तू ही नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळाच्या विचाराधीन असेल, त्यावेळी कलम १६९ च्या पोट-कलम (२) अन्वये रचना केलेल्या मालमत्ता कर अपील समितीकडे करता येणार नाही : आणि जर असे कोणतेही अपील कलम १७१ अन्वये यापूर्वीच दाखल करण्यात आले असेल अथवा संदर्भाधीन असेल तर ते मंडळाने कार्यवाही सुरू केल्यानंतर नगरपालिका मालमत्ता कर मंडळाकडे हस्तांतरित केल्याचे मानण्यात येईल आणि त्यानुसार त्यावर कार्यवाही करण्यात येईल.".

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY SHRI PARSHURAM JAGANNATH GOSAVI, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004, EDITOR: SHRI PARSHURAM JAGANNATH GOSAVI.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग आठ

वर्ष ३, अंक १२ (२)]

गुरुवार, एप्रिल २१, २०११/वैशाख १, शके १९३३

[पृष्ठे ७, किंमत : रुपये १४.००

असाधारण क्रमांक ४९

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यावेश व केलेले विनियम आणि विधी व न्याय विभागाकडून आलेली विधेयके (इंग्रजी अनुवाद).

In pursuance of clause (3) of article 348 of the Constitution of India, the following translation in English of the Maharashtra Municipal Property Tax Board Act, 2011 (Mah. Act No. XIV of 2011), is hereby published under the authority of the Governor.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

H. B. PATEL, Secretary to Government, Law and Judiciary Department.

MAHARASHTRA ACT No. XIV OF 2011.

(First published, after having received the assent of the Governor in the "Maharashtra Government Gazette", on the 21st April 2011.

An Act to establish the Maharashtra Municipal Property Tax Board.

WHEREAS both Houses of the State Legislature were not in session;

AND WHEREAS the Governor of Maharashtra was satisfied that circumstances existed which rendered it necessary for him to take immediate action to establish the Maharashtra Municipal Property Tax Board, for the purposes hereinafter appearing; and, therefore, Mah. promulgated the Maharashtra Municipal Property Tax Board Ord. XI Ordinance, 2011, on the 10th March 2011;

भाग आठ--४९-१

AND WHEREAS it is expedient to replace the said Ordinance by an Act of the State Legislature; it is hereby enacted in the Sixty-second Year of the Republic of India as follows :-

CHAPTER I

PRELIMINARY.

Short title and

1. (1) This Act may be called the Maharashtra Municipal Property Tax Board Act, 2011.

commencement.

(2) It shall be deemed to have come into force on the 10th March 2011.

Definitions.

- 2. (1) In this Act, unless the context otherwise requires,-
- (a) "Board" means the Maharashtra Municipal Property Tax Board constituted under section 3;
- (b) "Chairperson" means the Chairperson of the Maharashtra Municipal Property Tax Board;
- (c) "Member" means the Member of the Maharashtra Municipal Property Tax Board;
- (d) "Municipal Act" means the Mumbai Municipal Corporation Bom. III Act, the Bombay Provincial Municipal Corporations Act, 1949, the of 1888. City of Nagpur Corporation Act, 1948 or the Maharashtra Municipal LIX of Councils, Nagar Panchayats and Industrial Townships Act, 1965, as 1949. the case may be;

C.P. and Berar II of 1950. Mah. XL

- (e) "property tax" means the property tax leviable and payable of 1965. under the relevant Municipal Act.
- (2) Words and expressions sed in this Act but not defined hereinabove shall have the same meanings as respectively assigned to them in the relevant Municipal Act.

CHAPTER II

ESTABLISHMENT OF MAHARASHTRA MUNICIPAL PROPERTY TAX BOARD.

Constitution of Board.

- 3. (1) The State Government shall, by notification in Official Gazette, constitute a Board to be known as the Maharashtra Municipal Property Tax Board to exercise the powers conferred on, and to perform the functions assigned to it, under this Act.
- (2) The Board shall be a body corporate, having perpetual succession and a common seal, and shall have the power to acquire, hold and dispose of the property, both movable and immovable and to contract and shall, by the name as aforesaid, sue or be sued.

Composition of Board.

- 4. (1) The Board shall consist of a Chairperson and not exceeding four other Members.
- (2) The Chairperson shall be a person who is a retired judge of the Supreme Court or a High Court or a retired officer who has been Chief Secretary or an Additional Chief Secretary to the State Government or Secretary to the Government of India.

Chairperson

Chairperson

not to have

and Members

and

and Members

- (3) The other Members shall be the persons who have adequate knowledge and experience in the field of municipal administration, or valuation of properties or dealing with problems relating to urban affairs, municipal finance, economics, engineering, law or management.
- 5. (1) The Governor shall, on the advice of the State Government, Appointment appoint a person as Chairperson and other Members of the Board.
- (2) The person appointed as a Chairperson or a Member of the Board must not have any financial or other interest which is likely to prejudicially affect his function as a Chairperson or a Member of the Board or hold any share or interest, whether in his own name or otherwise in the body corporate or association of persons or a firm financial or that is engaged in the business of construction of buildings providing other interest. housing accommodation and carrying on business of sale or disposal of flats in such buildings.
- (3) The appointments of the Chairperson and the Members of the Board shall be notified in the Official Gazette.
- (4) The persons appointed as the Chairperson and Members of the Board shall, before entering upon office, make and subscribe before the Governor an oath or affirmation according to the form as prescribed by rules.
- (5) The person appointed as a Chairperson or a Member of the Board may, by writing under his hand addressed to the Governor, resign his office.
- 6. The Governor, on recommendation of the State Government, Removal may, by order, remove from office the Chairperson or any other of Chair-Member, if he,
  - person and Members.

- (a) has been adjudged as an insolvent, or
- (b) has been convicted of an offence which, in the opinion of the State Government, involves moral turpitude, or
- (c) has become physically or mentally incapable of acting as a Chairperson or a Member, or
- (d) has acquired such financial or other interest as is likely to affect prejudicially his functioning as a Chairperson or a Member, or
- (e) has so abused his position so as to render his continuance in office prejudicial to the public interest.
- 7. (1) The Chairperson and the other Members shall hold office as Term of such for a term of five years from the date of entering upon office, but shall not be eligible for re-appointment:

Provided that, no Chairperson or any other Member shall hold office as such after he has attained,-

- (a) in case of Chairperson, the age of sixty-five years, and
- (b) in case of any other Member, the age of sixty-two years.
- (2) The salaries and allowances payable to, and other terms and conditions of service of, the Chairperson and the other Members shall be such as may be prescribed by rules.

salaries and allowances and other conditions of service of Chairperson and Members.

- (3) The salaries and allowances payable to, and other conditions of service of, the Chairperson and the other Members shall not be varied to their disadvantage after the appointment.
- (4) If the post of Chairperson becomes vacant for any reason, the Governor may appoint any Member to hold the additional charge of the post of Chairperson till the post is filled in by a regular appointment,

Headquarters of, and transaction of business

- 8. (1) The Headquarters of the Board shall be at Mumbai and the Board shall normally sit at Mumbai, but may hold its sittings at any other places within the State as the exigency of the work of the Board of Board, may require.
  - (2) The Board shall observe such rules of procedure in regard to transaction of its business at its meeting including quorum as may be prescribed by rules.
  - (3) The Chairperson shall preside over the meetings of the Board and if the Chairperson, for any reason, is unable to attend a meeting of the Board, any other Member of the Board chosen by the Members present at the meeting from amongst themselves shall preside at the meeting.
  - (4) All questions which come up before any meeting of the Board shall be decided by majority of the Members present and voting, and in the event of an equality of votes, the Chairperson or in his absence, the person presiding, shall have a second or casting vote.
  - (5) The Chairperson shall be first among equals and shall have the powers of general superintendence and directions in the conduct of the affairs and administrative matters of the Board and shall exercise and discharge such other powers and functions of the Board, as may be assigned to him by the Board.

Vacancy, etc., not to invalidate proceedings of Board.

- 9. No act or proceedings of the Board shall be invalid merely by reason of,-
  - (a) any vacancy or any defect in the constitution of the Board; or
  - (b) any defect in the appointment of the Chairperson or a Member of the Board; or
  - (c) any irregularity in the procedure of the Board not affecting the merits of the case.

Officers and employees

Board.

- 10. (1) The Board may create such posts of officers and employees and fill up such posts as may be approved by the State Government.
- (2) The terms and conditions of service including salaries and allowances of the officers and employees appointed under sub-section (1) and sub-section (5) shall be such as are applicable to the officers and employees of equivalent grades and scales under the State Government.
- (3) The Board may take over and employ such staff of the State Government, as State Government may make available.

- (4) All Government employees taken over and employed under subsection (3), shall have a lien on their post in the service of the State Government and the period of their service under the Board shall, on repatriation to the service of the State Government, be counted for the purpose of their promotion, increments, pensions and other matters relating to their service.
- (5) The Board shall have a Secretary, who shall be appointed by the State Government, to exercise such powers, and perform such duties, under the control of the Chairperson, as may be specified by regulations made by the Board.
- (6) The Board may appoint consultants or Committees of experts to assist the Board in the discharge of its functions on such terms and conditions as the Board may, by order, determine.
- 11. (1) The expenditure incurred by the Board for meeting the Expenditure salaries and allowances including contingencies of the Chairperson, Member, Secretary and officers and employees serving under the Board shall be defrayed out of the Municipal Property Tax Board Fund constituted under section 16.

incurred on account of salaries and allowances including contingencies.

(2) The expenditure towards contingencies for maintaining normal financial activities shall be met out of the aforesaid Fund.

CHAPTER III

FUNCTIONS OF BOARD.

12. Notwithstanding anything contained elsewhere in this Act or Functions any other law for the time being in force, the Board shall discharge of Board. the following functions, namely:—

- (a) To do audit of the assessment done by the Commissioner of a Municipal Corporation or as the case may be, the Chief Officer of a Municipal Council for levying the property tax, on various categories of properties and to revise the assessment, if found necessary, and to recommend action against concerned persons if it is found that mis-valuation is done with malafide intention or arbitrariness.
- (b) On a joint reference made by the Commissioner of a Municipal Corporation or the Chief Officer of a Municipal Council, as the case may be, and any property tax payer, to tender advice or to determine the terms of compromise in case of a dispute between the property tax payer and the Commissioner of a Municipal Corporation or as the case may be, the Chief Officer of a Municipal Council, where both the parties want to amicably settle their dispute which may or may not be pending before any Court of law, for which the Board may charge fees as decided by the Board with the approval of the State Government.
  - (c) As and when required by the Government to do so,—
  - (i) to review the property tax system and suggest suitable basis for valuation of properties and assessment of property tax;

भाग आठ--४९-२

- (ii) to design and formulate transparent procedure for ensuring quality and transparency in valuation or assessment process and facilitating disclosure of valuations for fair comparison of properties as well as inspection of the same for verification;
- (iii) to recommend modalities for periodic revision of the property tax assessment.
- (d) To render such other advice on valuation of properties or assessment of property tax as the State Government may, from time to time, require the Board to do, considering their experience.
- (e) To discharge such other functions in the field of valuation or property tax assessment including development of expertise in valuation of lands and buildings.
- (f) To undertake directly or through any institution, training of officers and employees of Corporations and Councils as the State Government may direct or as the Board may consider necessary for carrying out the purposes of this Act.
- (g) To collect and record information concerning the property tax in the State.
- (h) To aid and advise the State Government on any other related matters referred to the Board by the State Government.

Production inspection of accounts

ε

13. The Board or any of its officers authorized by the Board may, subject to such conditions as may be prescribed by rules, require the owner or the occupier of any land or building to produce before the Board or such officer within such time as the Board or such officer documents. may fix, any accounts, registers or documents or to furnish any information relating thereto as may be considered necessary for the purpose of audit of the assessment of the property done by the Commissioner of a Municipal Corporation or the Chief Officer of a Municipal Council, as the case may be.

Power to enter into land or building.

- 14. (1) Any officer of the Board, when so authorized by it in writing, may, by giving previous notice to the owner, or the occupier, of any land or building, at all reasonable hours, enter into such land or building and make an inspection or survey, or take measurements, thereof for the purpose of audit of the assessment of the property done by the Commissioner of the Municipal Corporation or, as the case may be, the Chief Officer of the Municipal Council.
- (2) After the officer authorized under sub-section (1) gives notice in writing to the owner or the occupier of any land or building, of his intention to enter into such land or building, the owner or the occupier of such land or building shall, upon such notice being duly served on him, extend all facilities as may reasonably be expected of him to such officer for entering into such land or building and for making inspection or survey, or for taking measurements thereof, as the case may be, for the purpose of audit of the assessment of the property tax done by the Commissioner of the Municipal Corporation or, as the case may be, the Chief Officer of the Municipal Council.

CHAPTER IV

FINANCE, ACCOUNTS AND AUDIT

15. (1) The State Government may, after due appropriation made Grants and by the State Legislature, by law in this behalf, make such grants and advances to advances to the Board as the State Government may think fit for the purposes of its functions and its duties, and all grants and advances so made shall be on such terms and conditions as the State Government may think fit.

- (2) For the purpose of giving grant to the Board, it shall be lawful for the State Government to levy a cess at such per centum of the rateable value or the capital value of the properties, as the case may be, as may be notified in the Official Gazette, which shall be collected by the Corporations and the Councils and remitted to the State Government. The State Government shall every year, pay to the Board, a grant-in-aid approximately equal to the amount collected on account of the cess levied under this section, in such manner as may be prescribed by rules.
- 16. (1) There shall be constituted a Fund to be called "Municipal Constitution Property Tax Board Fund" and to which shall be credited thereto, - of Board

- (a) any Government grants and advances received, and fees and charges, if any, levied under this Act or the rules made thereunder,
- (b) all sums received by the Board from such other sources as may be decided upon by the State Government.
- (2) All moneys received by the Board shall be deposited in one or more nationalized banks.
  - (3) The Fund shall be applied for meeting,—
  - (a) the salaries, allowances and other remunerations of the Chairperson and the Members, officers and other employees of the Board,
  - (b) other expenses of the Board in connection with the discharge of its functions and for the purposes of this Act.
- 17. The Board shall prepare, in such form, and at such time in Budget of each financial year, as may be prescribed, by rules, its budget for the Board. next financial year, showing the estimated receipts and expenditure of the Board, and forward the budget to the State Government.

18. (1) The Board shall maintain proper accounts and other Accounts relevant records and prepare an annual statement of accounts in such form as may be determined by the State Government in consultation with the Comptroller and Auditor-General of India.

(2) The accounts of the Board shall be audited by the Comptroller and Auditor-General of India at such intervals as may be determined by him, and any expenditure incurred in connection with such audit shall be payable by the Board to the Comptroller and Auditor-General of India.

भाग आठ--४९-३

- (3) The Comptroller and Auditor-General of India and any person appointed by him in connection with the audit of the accounts of the Board under this Act shall have the same rights and privileges and authority in connection with such audit as the Comptroller and Auditor-General of India generally has in connection with the audit of Government accounts and, in particular, shall have the right to demand the production of books, accounts, connected vouchers and other documents and papers and to inspect any of the offices of the Board.
- (4) The accounts of the Board, as certified by the Comptroller and Auditor-General of India or any other person appointed by him in this behalf, together with the audit report thereon shall be forwarded annually to the State Government by the Board and the State Government shall cause the audit report to be laid, as soon as may be after it is received, before each House of the State Legislature.

Delegation of powers and functions

- 19. (1) The Board may delegate any of its powers and functions including financial powers to the Chairperson of the Board.
- and (2) The Board may also delegate any of its powers or functions to by any other officers of the Board by a resolution adopted by it in this Board behalf.

Chairperson, Members, officers and employees to be public servants.

20. The Chairperson and every Member of the Board or every officer or employee of the Board shall, when acting or purporting to act under the provisions of this Act, be deemed to be a public servant within the meaning of section 21 of the Indian Penal Code, section 197 of Code of Criminal Procedure, 1973 and clause (c) of section 2 of the Prevention of Corruption Act, 1988.

45 of 1860. 2 of 1974. 49 of 1988.

Appeal against Board decision.

- 21. (1) Any person aggrieved by any decision or order of the Board may file an appeal to the High Court.
- (2) Except as aforesaid, no appeal or revision shall lie to any Court from any decision or order of the Board.
- (3) Every appeal under this section shall be preferred within sixty days from the date of communication of the decision or order of the Board to the person aggrieved by the said decision or order:

Provided that, the High Court may entertain an appeal after the expiry of the said period of sixty days, if it is satisfied that the aggrieved person had sufficient cause for not preferring the appeal within the said period of sixty days.

CHAPTER V

Power to Make Rules and Regulations.

Rule

- 22. (1) The State Government may, by notification in the Official Gazette, make rules for carrying out the purposes of this Act.
- (2) Every such rule made under this Act shall be laid, as soon as may be, after it is made, before each House of the State Legislature while it is in session for a total period of thirty days, which may be comprised in one session or in two or more successive sessions, and

if, before the expiry of the session in which it is so laid or the session immediately following, both Houses agree in making any modification in the rule or both Houses agree that the rule should not be made and notify such decision in the Official Gazette, the rule shall, from the date of publication of such notification, have effect only in such modified form or be of no effect, as the case may be; so, however, that any such modification or annulment shall be without prejudice to the validity of anything previously done or omitted to be done under that rule.

23. (1) The Board may, with the previous approval of the State Regulations. Government, make regulations consistent with the provisions of this Act and the rules made thereunder for carrying out the purposes of

(2) The State Government may, in according such approval, make such additions, alterations and modifications therein as it thinks fit:

Provided that, before making such additions, alterations or modifications, the State Government shall give the Board an opportunity to express its views thereon within such period not exceeding two months as may be specified by the State Government.

(3) All regulations approved by the State Government shall be published in the Official Gazette.

CHAPTER VI

MISCELLANEOUS.

24. The Board shall ensure transparency while exercising the Transparency powers and discharging the functions under this Act.

functioning of Board.

25. All proceedings before the Board shall be deemed to be judicial Proceedings proceedings within the meaning of section 193 and section 228 of the 45 of Indian Penal Code and the Board shall be deemed to be a Civil Court 1860. for the purposes of section 345 and section 346 of the Code of Criminal ² of Procedure, 1973.

before Board to be judicial proceedings.

26. No suit, prosecution or other legal proceedings shall lie Protection of against the State Government or the Board or any officer of the State action Government or any Member, officer or other employee of the Board taken in for anything which is in good faith done or intended to be done under this Act or the rules and the regulations made thereunder.

27. (1) The State Government may, by notification in the Official Power of Gazette, and for reasons to be specified therein, supersede the Board State for such period, not exceeding six months, as may be specified in the notification and appoint a person possessing any of the qualifications supersede laid down in sub-section (3) of section 4 to be the Administrator to the Board. discharge the functions and perform the duties of the Board:

Government

Provided that, before issuing any such notification, the State Government shall give reasonable opportunity to the Board to make representation against the proposed supersession and shall consider the representation, if any, of the Board.

भाग आठ--४९-३अ

1974.

- (2) Upon the publication of notification under sub-section (1) superseding the Board,-
  - (a) the Chairperson and other Members shall, as from the date of supersession, vacate their offices as such ;
  - (b) all the powers, functions and duties which may, by or under the provisions of this Act, be exercised or discharged by or on behalf of the Board shall, until the Board is reconstituted under subsection (3), be exercised or discharged by such Administrator;
  - (c) all properties owned and controlled by the Board shall, until the Board is reconstituted under sub-section (3), vest in the State Government.
- (3) On or before the expiration of the period of supersession specified in the notification issued under sub-section (1), the State Government shall reconstitute the Board by fresh appointment of the Chairperson and other Members and in such case, any person who had vacated his office under clause (a) of sub-section (2) shall not be deemed to be disqualified for reappointment.
- (4) The State Government shall cause a copy of the notification issued under sub-section (1) and a full report of any action taken under this section and the circumstances leading to such action to be laid before each House of the State Legislature at the earliest.

Direction

- 28. (1) In the discharge of its functions, the Board shall be guided by State by such directions in matters of policy involving public interest as the State Government may give to it in writing.
  - (2) If any question arises as to whether any such direction relates to a matter of policy involving public interest, the decision of the State Government thereon shall be final.

Removal of difficulty.

29. (1) If any difficulty arises in giving effect to the provisions of a Municipal Act or rules contained therein or made thereunder as they stand amended by this Act, the State Government may, as occasion arises, by order, take such action, not inconsistent with the provisions of the Municipal Act as amended by this Act, as appears to it to be necessary for the purpose of removing such difficulty:

Provided that, no such order shall be made after the expiry of a period of two years from the date of commencement of this Act.

(2) Every such order made under sub-section (1) shall be laid, as soon as may be, after it is made before each House of the State Legislature.

Amendment enactments.

30. The enactments specified in the Schedule appended to this Act of certain shall stand amended in the manner and to the extent specified

Repeal of Mah. Ord. XI of 2011 and saving.

31. (1) The Maharashtra Municipal Property Tax Board Ordinance, Mah. 2011, is hereby repealed.

Ord. XI of 2011.

(2) Notwithstanding such repeal, anything done or any action taken (including any notification or order issued) under the said Ordinance, shall be deemed to have been done, taken or issued, as the case may be, under the corresponding provisions of this Act.

SCHEDULE

(See section 30)

AMENDMENT TO THE MUMBAI MUNICIPAL Corporation Act.

 After section 219 of the Mumbai Municipal Corporation Act, the Insertion Bom. III of 1888. following section shall be inserted, namely:-

219A in Bom. III of 1888.

"219A. (1) Notwithstanding anything contained in sections 217, Assessment 218, 218A, 218B, 218BA, 218C, 218D, 218E and 219, every rateable value or the capital value, as the case may be, shall be subject to the valuation or revision by the Maharashtra Municipal Property by Municipal Tax Board established under section 3 of the Maharashtra Municipal Property Tax Board Act, 2011 (hereinafter referred to as "the Municipal Property Tax Board").

or revision Property Tax Board.

Mah. XIV of 2011.

> (2) Notwithstanding anything contained in this Act, no appeal against fixing of rateable value or the capital value, as the case may be, or tax fixed or charged under this Act shall lie to the Chief Judge of the Small Causes Court, when the subject matter of such rateable value, or the capital value or tax fixed or charged under this Act is under consideration of the Municipal Property Tax Board and where any such appeal is already preferred or reference under section 218C is already made, the same shall, upon proceedings being initiated by the Board, stand transferred to, and be dealt with by, the Municipal Property Tax Board.".

> > AMENDMENT TO THE BOMBAY PROVINCIAL Municipal Corporations Act, 1949.

Bom. LIX of 1949.

2. After section 413 of the Bombay Provincial Municipal Insertion Corporations Act, 1949, the following section shall be inserted, namelv :=

of section 413A in Bom. LIX of 1949.

"413A. (1) Notwithstanding anything contained in sections 406, 407, 408,409, 410, 411, 412 and 413, every rateable or the capital value, as the case may be, shall be subject to the valuation or revision by the Maharashtra Municipal Property Tax Board Municipal established under section 3 of the Maharashtra Municipal Property Tax Board Act, 2011 (hereinafter referred to as "the Municipal Property Tax Board ").

Assessment subject to valuation or revision by Property

Tax Board.

Mah. XIV of 2011.

> (2) Notwithstanding anything contained in this Act, no appeal against fixing of rateable value or the capital value, as the case may be, or tax fixed or charged under this Act shall lie to the District Court, when the subject matter of such rateable value, or

the capital value or tax fixed or charged under this Act is under consideration of the Municipal Property Tax Board and where any such appeal is already preferred or reference under section 410 is already made, the same shall, upon proceedings being initiated by the Board, stand transferred to, and be dealt with by, the Municipal Property Tax Board.".

AMENDMENT TO THE CITY OF NAGPUR Corporation Act, 1948.

Insertion section 134A in C.P. and Berar II of 1950.

3. After section 134 of the City of Nagpur Corporation Act, 1948, C.P. the following section shall be inserted, namely:—

and Berar II of 1950.

Assessment subject to valuation or revision by Municipal Property Tax Board.

"134A. (1) Notwithstanding anything contained in sections 124, 126, 127, 128, 129, 130, 131 and 169, every annual value or the capital value, as the case may be, shall be subject to the valuation or revision by the Maharashtra Municipal Property Tax Board established under section 3 of the Maharashtra Municipal Property Tax Board Act, 2011 (hereinafter referred to as "the Municipal Property Tax Board ").

of 2011

(2) Notwithstanding anything contained in this Act, no appeal against fixing of annual value or the capital value, as the case may be, or tax fixed or charged under this Act shall lie to the District Court, Nagpur, when the subject matter of such rateable value, or the capital value or tax fixed or charged under this Act is under consideration of the Municipal Property Tax Board and where any such appeal is already preferred, the same shall, upon proceedings being initiated by the Board, stand transferred to, and be dealt with by, the Municipal Property Tax Board.".

AMENDMENT TO THE MAHARASHTRA MUNICIPAL Councils, Nagar Panchayats and Industrial Townships Act, 1965.

Insertion of section 172A in Mah. XL of 1965.

4. After section 172 of the Maharashtra Municipal Councils, Nagar Mah. Panchayats and Industrial Townships Act, 1965, the following section XL of shall be inserted, namely:-

Assessment subject to valuation or revision by Municipal Property Tax Board.

"172A. (1) Notwithstanding anything contained in sections 113, 114, 115, 117, 119, 120, 122, 123, 124, 169, 170, 171 and 172, every rateable value or the capital value, as the case may be, shall be subject to the valuation or revision by the Maharashtra Municipal Property Tax Board established under section 3 of the Maharashtra Mah. Municipal Property Tax Board Act, 2011 (hereinafter referred to as XIV "the Municipal Property Tax Board").

Ϊ.

of 2011.

(2) Notwithstanding anything contained in this Act, no appeal against fixing of rateable value or the capital value, as the case may be, or tax fixed or charged under this Act shall lie to the Property Tax Appeal Committee constituted under sub-section (2) of section 169, when the subject matter of such rateable value, or the capital value or tax fixed or charged under this Act is under consideration of the Municipal Property Tax Board and where any such appeal is already preferred or revision under section 171 is already made the same shall, upon proceedings being initiated by the Board, stand transferred to, and be dealt with by, the Municipal Property Tax Board."